

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.018/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Nádas György ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek – a Dr. Vadász Ágnes ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 7.M.70142/2021/5. számú ítéletével szemben az alperes által 6. szám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes által Mf.3. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 875 161 (nyolcszázhetvenötezer-egyszázhatvanegy) forint perköltséget, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 81 312 (nyolcvanegyezer-háromszáztizenkettő) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 409 760 (négy száz kilencezer-hétszázhatvan) forint fellebbezési illeték és a 19 457 (tizenkilencezer-négy százötvenhét) forint csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított és a fellebbezési eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1990. március 1. napjától állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél vendéglátóipari üzemgazdász munkakörben.

[2] 2017. december 27. napján (élelmezésvezető)ben felmerült a gyanú, hogy egy dolgozó alkoholt fogyasztott, amelyről tájékoztatta (gazdasági igazgató)t, a munkáltatói jogkör gyakorlóját. A gazdasági igazgató az értesítést követően az alperes munkavédelmi szabályzata alapján elrendelte valamennyi konyhai dolgozó – köztük a felperes – vonatkozásában az alkoholteszteres vizsgálatot. A felperes alkoholteszteres vizsgálata pozitív eredményt mutatott, amelyet a felperes nem ismert el és a munkavédelmi szabályzat alapján véralkohol vizsgálatot kért. A felperestől levett vérmintákat tartalmazó kémcsöveken feltüntették a vérvétel pontos, a számítógépen ellenőrzött időpontját, rögzítették a felperes nevét, TAJ számát, születési időpontját, majd a hitelesített mintákat egy dobozba zárva - a felperes vizsgálatkérő lapjával együtt -, leragasztva, lepecsételve eljuttatták a Debreceni Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézetéhez. A vérmintákat dr. Thurzó Csaba igazságügyi orvosszakértő és Posta János toxikológus szakértő vizsgálták, majd írásbeli véleményükben rögzítették, hogy a felperes vérében a vérvétel időpontjában, azaz 2017. december 27. napján 10 óra 42 perckor az etil-alkohol koncentrációja 0,69 ezrelék volt, amely alapján az ittaság-ellenőrzés idején, azaz 9 óra 30 perc órákor vélhetően 0,84-089 ezrelék lehetett, amely enyhe fokú alkoholos befolyásoltságot jelent.

[3] A munkáltató 2018. január 3. napján a felperes közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli felmentéssel megszüntette.

Az indokolás rögzítette, hogy 2017. december 27-én munkára képes állapot ellenőrzésére került sor, annak során hogyan, milyen módon zajlott a felperes alkoholteszteres légalkohol vizsgálata és milyen eredménnyel zárult a szakértői véralkohol mérés.

Alperes hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 6. § (1) és (2) bekezdés, az Mt. 52. § (1) bekezdés, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 2012. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 33/A. § rendelkezéseire. Kifejtette a következőket: „A közalkalmazottnak a közalkalmazotti jogviszonyából eredő alapvető kötelessége, hogy a munkahelyén a munkaideje teljes időtartama alatt mindenféle bódító szertől mentesen – így alkoholos befolyásoltság nélkül – álljon a munkáltató rendelkezésére munkavégzés céljából. Ennek az alapvető kötelezettségnek a szándékos megszegését jelenti az a tény, hogy Ön 2017. december 27-én a 7 óra 30 perces napi munkakezdést követően 2 óra múlva a szakértő által megállapított mértékű alkoholos befolyásoltság alatt állt. A munkáltató járó- és fekvőbeteg egészségügyi ellátását közfeladatként végző kórház. A munkáltató megítélése szempontjából megengedhetetlen, hogy bármely közalkalmazottja munkaidőben alkoholos befolyásoltság alatt álljon. Az Ön által tanúsított magatartás nem

felel meg a közalkalmazottal szemben támasztható elvárhatósági és bizalmi mércének. A fentiek alapján az Ön által megvalósított lényeges kötelezettségszegésre tekintettel a közalkalmazotti jogviszonyának rendkívüli felmentéssel való megszüntetése mellett döntöttem”.

[4] Az alperes 2018. január 3. napján fizetési felszólítást bocsátott ki a felperessel szemben a véralkohol-vizsgálattal összefüggő 25 500 forint költség megtérítése iránt.

[5] A felperes távolléti díja a rendkívüli felmentés időpontjában bruttó 256 100 forint volt.

[6] A jogviszonya megszűnését követően a felperes részére 2018. január 11. napjától 90 napig álláskeresői járadékot folyósítottak mindösszesen bruttó 414 000 forint összegben, majd 2019. februártól a felperes nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesült.

[7] A felperes a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2018. február 6. napján előterjesztett, majd többször módosított kereseti kérelmében kérte az alperest kötelezni a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése folytán elmaradt jövedelem címén 3 073 200 forint és annak középátlagos időponttól járó késedelmi kamata és 8 havi végkielégítés címén 2 048 800 forint és annak 2018. január 12-től számított törvényes kamata, valamint sérelemdíj címén 1 000 000 forint megfizetésére, továbbá kérte az alperes fizetési felszólítását hatályon kívül helyezni.

[8] A felmentés jogellenességével kapcsolatban a felperes arra hivatkozott, hogy bár az indoklás az ittasságára utalt, azonban figyelmen kívül hagyta, hogy az ittasság ellenőrzésére az alperesnek saját szabályzata van, amely meghatározza milyen eljárási rend mentén lehet megállapítani az alkoholos állapotot, vagy annak hiányát, így a felmentési indok valóságossága megkérdőjelezhető. Tekintettel arra, hogy az ittasságot az alperes nem bizonyította, így a felmentés nem minősül okszerűnek sem.

[9] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

Hivatkozása szerint a rendkívüli felmentés jogszerű volt, mivel a felperes alkoholos befolyásoltság alatt állását igazolta az alkoholteszt és a véralkohol-vizsgálat is.

[10] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. november 21. napján 2.M.39/2018/67. szám alatt hozott ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte az alperes részére a felmerült 243 400 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az állam által előlegezett 367 320 forint illeték és 201 244 forint költség az állam terhén marad.

[11] A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Ítéltábla 2020. június 18. napján Mf.I.50012/2020/5.számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 153 050 forint másodfokú perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 491 800 forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

[12] A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2021. március 24. napján Mfv.X.10.148/2020/4.számú részítéletében a Debreceni Ítéltábla Mf.I.50012/2020/5.számú ítéletének azon részét, mellyel helybenhagyta a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.39/2018/67.számú ítéletének azt a részét, mellyel a rendkívüli felmentés tárgyában a felperes keresetét elutasította – a perköltségre vonatkozó rendelkezéssel együtt – az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, és új határozat hozatalára utasította. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A Kúria a hatályon kívül helyezett követelés vonatkozásában a felülvizsgálati eljárás részköltségét 180 000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban felmerült 614 750 forint illetéket az állam viseli.

[13] A Kúria a részítélet indokolásában előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a perfelvételi eljárás keretében felhívással kell élnie az alperes felé az anyagi jogszabályokból eredő kötelezettsége szerint a Kjt. 33/A.§ (1) bekezdésben előírt feltételek, az állításait alátámasztó bizonyítékok megjelölése érdekében. Az alperesnek bizonyítania kell, hogy a felperes megszegte a munkára képes állapotban való rendelkezésre állás és munkavégzés kötelezettségét; ez a kötelezettségszegés jelentős mértékű volt, és e körben a felperest súlyos gondatlanság vagy szándékosság terheli. Vizsgálni szükséges, hogy az alperes milyen rendszerességgel ellenőrizte a felperes és a munkatársai alkoholos állapotát, korábban a felperessel szemben e tekintetben bármilyen gyanú megfogalmazódott-e; azt, hogy a közalkalmazottnak az ünnepeket követő napon megállapított enyhe alkoholos befolyásoltsága akadályozta-e őt a munkaköri feladatai teljesítésében, a munkatársaival való kapcsolattartásban. Bizonyítania kell, hogy az általa alkalmazott intézkedés a felperes kötelezettségszegésével arányos volt; ennek során értékelni szükséges, miszerint a felperesnél az ittaságvizsgálati jegyzőkönyv és az ittaságvizsgálati napló tanúsága, valamint az ittaság orvosi vizsgálata során a vizsgálatot végző orvos tanúvallomása szerint ittaság nem volt észlelhető; ezen bizonyítékok jogszerűen nem rekeszthetők ki. Nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a felperes közel harminc éve állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél.

[14] A Nyíregyházi Törvényszék előtt indult megismételt eljárásban a felperes kereseti kérelmét fenntartotta és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése folytán elmaradt jövedelem címén 3 073 200 forint kártérítés és annak középátlagos időponttól járó törvényes késedelmi kamata, valamint 8 havi végkielégítés címén 2 048 800 forint, és annak 2018. január 12. napjától számított törvényes késedelmi kamata és a perköltsége megfizetésére.

[15] Az alperes ellenkérelme továbbra is a kereset teljes elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult, azonban a Kúria részítéletében meghatározottak szerint történt felhívás ellenére a felperes munkaköri leírása, valamint a 2017. október-november-december havi étkezési jegy kimutatás okiratain túl egyéb bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

[16] A Nyíregyházi Törvényszék elfogultságának bejelentését követően az eljárásra kijelölt Miskolci Törvényszék ítéletével kötelezte az alperest, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyának jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként fizessen meg a felperes részére 15 napon belül elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítésként 3 073 200 forintot és ezen összeg után 2020. január 10. napjától -, valamint végkielégítés címén 2 048 800 forintot és ezen összeg után 2018. január 12. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 388 747 forint áfa összegét is tartalmazó perköltséget. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 307 320 forint eljárási illeték és 201 244 forint előlegezett költség az állam terhén marad.

[17] Az ítélet indokolása szerint az alperes a bizonyítási kötelezettségére vonatkozó részletes kioktatás és a Kúria részítéletében meghatározottak ellenére további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, amelyből következően a bíróságnak a rendelkezésre álló bizonyítékok és perbeli adatok alapján kellett a döntését meghoznia. A bíróság vizsgálta, hogy a felperes megszegte-e a munkára képes állapotban való rendelkezésre állás és munkavégzés kötelezettségét. Ezzel összefüggésben utalt az MK. 122. számú állásfoglalás 2. pontjának tartalmára, és arra, hogy a perben az alperes eredményesen bizonyította a felperes enyhe fokú alkoholos befolyásoltságát, amely azt jelentette, hogy nem volt a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban. Ezzel kötelezettségszegést követett el. A felperes elismerte az alkoholtartalmú étel és cseppek fogyasztását, így az alkoholos állapota tekintetében a súlyos gondatlansága megállapítható volt. A kötelezettségszegés mértékét vizsgálva ugyanakkor az volt az elsőfokú bíróság végkövetkeztetése, hogy miután az alperesnél nem volt teljes alkoholtilalom (Kúria részítéletének [54] pontja), ezért önmagában a csekély alkoholos befolyásoltság nem feltétlenül járt automatikusan azzal a következménnyel, hogy erre figyelemmel a munkáltató a közalkalmazott vétkessége és kötelezettségszegésének a súlyának értékelése nélkül azonnali hatállyal szüntesse meg a közalkalmazotti jogviszonyt. Arra utalás szintjén sem volt peradat, hogy a felperessel szemben az alkoholos állapot gyanúja megfogalmazódott volna. Arra sem volt peradat, hogy a felperes a munkaköri feladatait – a pénzkezelést – ne látta volna el megfelelően, hibázott volna a munkavégzése során, vagy az állapota akadályozta volna a munkatársaival való kapcsolattartását. Mindezek alapján a felperes alkoholfogyasztásból eredő kötelezettségszegése a közel 30 éves közalkalmazotti jogviszonya alatt egyszeri és enyhe fokú volt. Önmagában a csekély alkoholos befolyásoltság – a közalkalmazott vétkessége és kötelezettségszegése súlyának értékelése nélkül – nem jár az azonnali hatályú jogviszony megszüntetés következményével. Az alperes által alkalmazott rendkívüli felmentés nem állt arányban a felperes kötelezettségszegése súlyával, bár annak indoka valós volt, azonban az nem volt okszerű, ezért a rendkívüli felmentés jogellenes.

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést nyújtott be és kérte annak a Pp. 383. § (2) bekezdés második fordulata alapján történő megváltoztatását és a felperes keresetének – az Mt. 82. § (2) bekezdése alapján előterjesztett 3 073 200 forint elmaradt jövedelem címén megállapított kártérítés és annak középátlagos időponttól számolt törvényes mértékű késedelmi kamata, az Mt. 82. § (3) bekezdés alapján megállapított 2 048 800 forint végkielégítés, és annak 2018. január 12. napjától a kifizetés napjáig számolt késedelmi kamata, valamint a perköltség vonatkozásában – az elutasítását. Kérte, hogy az ítéltábla kötelezze a felperest az alperes képviselével kapcsolatos költség viselésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (5) bekezdés alapján, azzal, hogy az alperesi jogi képviselő nem alanya az általános forgalmi adónak.

[19] Az alperes jogi álláspontja szerint – a perben rendelkezésre álló bizonyítékokra figyelemmel -az elsőfokú ítélet sérti a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjában, a Kjt. 2. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó Mt. 51. § (4) bekezdésében és 52. § (1) bekezdésében, valamint az MK. 122. állásfoglalás 2. pont első és második bekezdésében foglaltakat. Az elsőfokú bíróságnak a rendelkezésre álló bizonyítékok és egyéb peradatok egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján okszerűen arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát az alperes jogszerűen szüntette meg rendkívüli felmentéssel.

Az elsőfokú ítélet indokolása [28] bekezdésében megállapította, hogy a felperes az MK.122. állásfoglalás 2. pont első bekezdésében foglaltakat megszegte, mert nem volt biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, azaz alkohol fogyasztásával kötelezettségszegést követett el. Az elsőfokú bíróság az ítélet [29] bekezdésében azonban „okszerűtlenül” következtetett arra, hogy a felperesnél súlyos gondatlanság volt megállapítható. Ezzel szemben okszerűen arra a következtetésre kellett volna jutni a vérvizsgálat eredménye alapján, hogy a felperes a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét szándékosan szegte meg.

Az alperesi munkáltatónál nem volt és nincs olyan eltérő szabály, amely munkaidőben az alkoholtól befolyásolt állapotot megengedné. Felperesre a munkaköréből eredő pénzügyi kötelezettségei miatt az MK. 122. számú állásfoglalás 2. pont második bekezdés első fordulata szerinti teljes alkoholtilalom vonatkozott. Az Mt. által előírt alapvető kötelezettségek kizárólag akként értelmezhetőek, hogy azok a munkaszerződés teljesítésével összefüggő lényeges kötelezettségek. Abból a tényből, hogy a felperes a munkaidejének jelentős részében pénzügyi feladatokat látott el, az a következtetés vonható le, hogy a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét jelentős mértékben megszegte. Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 300. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – mivel e perbeli jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság értelemszerűen nem rendelkezik – a NEFMI szakmai irányelv hivatkozott része és az egyesített igazságügyi szakértői véleményt adó igazságügyi szakértők tanúvallomása alapján arra az álláspontra kellett volna helyezkednie, hogy nem a klinikai tünetek, hanem a szakértői véleményben írt alkoholos befolyásoltság a döntő. Okszerűtlenül hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperes kötelezettségszegése súlyának megítélése során a felperes közel harminc éves közalkalmazotti jogviszonyára figyelemmel kellett lenni.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítéletnek – a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részét – helybenhagyni és az alperest az IM. rendelet 3. § (2), illetve (6) bekezdés alapján marasztalni a perköltség megfizetésében.

[21] A felperes álláspontja szerint az új eljárásban a bíróság kiterjedt és részletes bizonyítás eredményeként, a bizonyítékok, a perben releváns tények helyes és okszerű mérlegelésén, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések helytálló értelmezésén alapuló ítéletet hozott, amely megfelel a Kúria Mfv.X.10148/2020/4. számú ítéletben kifejtett iránymutatásnak.

A Kúria részítése [50] pontja alatt rögzítette, hogy az alperesnek az anyagi jogszabályokból eredő kötelezettsége volt a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésében előírt feltételek bizonyítása, erre azonban az elsőfokú eljárásban nem került sor. A Kúria részítése [57] pontja alatt kifejezetten előírta, hogy mely tényekre nézve kell bizonyítást lefolytatni. Az alperes a kioktatás ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a fellebbezésében kizárólag a rendelkezésre álló bizonyítékok téves értékelésére hivatkozott.

Kiemelte, hogy a Kúria részítése [53] és [54] bekezdésében megállapította, hogy az alperesnél nem volt teljes alkoholtilalomra vonatkozó szabály érvényben. A felperes feladatainak megfelelő színvonalon való ellátását és a felperes rendelkezésre állását az esetleges enyhe fokú alkoholos befolyásoltság nem akadályozta, ilyen körülmény a perben nem nyert bizonyítást. Ebből következően nem helytálló az az alperesi hivatkozás, mely szerint a felperes a közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségét jelentős mértékben megszegte.

[22] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, melyben kérte a perköltségekre vonatkozó rendelkezést megváltoztatni, az alperest a Pp. 83. § (1) – (2) bekezdése, valamint az IM rendelet 3. § (2), illetve (6) bekezdései alapján 561 053 forint + áfa együttes első-, másodfokú-, valamint felülvizsgálati költség, továbbá a megismételt elsőfokú eljárásban felmerült további 128 062 forint + áfa megfizetésére kötelezni, emellett az elsőfokú ítélet indokolását a jogszabályoknak megfelelően megváltoztatni. A felperes bejelentette a megismételt másodfokú eljárásban felmerült költsége iránti igényét is az IM rendelet 3.§ (4) bekezdés alapján 64 031 forint + áfa összegében.

[23] A felperes perköltségre vonatkozó csatlakozó fellebbezése indokolása szerint a Kúria Mfv.X.10148/2020/4. számú részítemének rendelkező részében megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárás részköltsége 180 000 forint. A részítem indokolásának [63] pontjában kifejtette, hogy a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján a megállapított részperköltség összegének viseléséről, illetve megfizetéséről az új határozatot hozó bíróság dönt. A megismételt eljárásban azonban a Kúria részítemével ellentétesen az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a hatályon kívül helyezett követelés vonatkozásában megállapított felülvizsgálati részköltség viseléséről és megfizetéséről. Az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztéséig – a 2019. július 15-én kelt keresetváltoztatáshoz csatolt költségjegyzék szerint – 306 100 forint + áfa elsőfokú perköltséget igényelt, a másodfokú eljárásban előterjesztett költségjegyzékben további 153 500 forint + áfa perköltség megfizetését kérte. Az IM rendelet 3.§ (1)-(2) bekezdései és a Pp. 83. § (2) bekezdése szerint a 83% mértékű pernyertességre tekintettel a

felperesnek járó első- és másodfokú perköltség mértéke 381 053 forint + áfa, és ezen felül jogosult a Kúria által mérlegeléssel megállapított 180 000 forint + áfa felülvizsgálati költségre, amely összesen 561 053 forint + áfa.

[24] Az IM rendelet 3. § (4) bekezdése alapján a megismételt eljárásban a munkadíj a (2) és (3) bekezdés szerinti eljárásban megállapítható munkadíj legfeljebb 50%-a. A megismételt eljárás pertárgyának az értéke megegyezik a hatályon kívül helyezéssel érintett követelés értékével, amely 5 122 500 forint. Ebből következően a megismételt elsőfokú eljárás munkadíja a jogszabály szerinti további 128 062 forint + áfa, a megismételt másodfokú eljárás munkadíja 64 031 forint + áfa.

Az IM rendelet 3. § (6) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság köteles lett volna indokolni, hogy milyen okból mérsékelte a felperes által előterjesztett ügyvédi munkadíj összegét, azonban ezt elmulasztotta. Előadta, hogy az elsőfokú eljárás közvetlenül az új Pp. hatályba lépését követően indult, amely eleve jelentős többletmunkát eredményezett a jogi képviselő számára. Az egységes szerkezetű keresetlevél tizenegy oldalt tartalmazott, majd a perben a keresetet hat alkalommal módosítani volt kénytelen a Pp. 521. § (2) bekezdés rendelkezéseire tekintettel. A perben a tárgyalási jegyzőkönyvek által igazolhatóan az elsőfokú bíróság tárgyalásainak időtartama meghaladta a huszonhét órát, amelyhez kapcsolódóan a jogi képviselő tárgyalásonként kettő órát töltött úton, amely a hat tárgyalásra figyelemmel további tizenkettő óra tevékenységet igazol, a tárgyalásokra való felkészülési idő mellett. Az előzményi eljárásban hozott elsőfokú ítélettel szemben a jogi képviselő tizenkilenc oldalas fellebbezést nyújtott be.

[25] A felperes az elsőfokú bíróság ítéleti indokolásának megváltoztatására irányuló csatlakozó fellebbezése során a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontja rendelkezéseire hivatkozással állította, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának [32] bekezdésében a bíróság helytelenül, az ítélezési gyakorlattal ellentétes módon következtetett a per körülményeiből arra, hogy a per tárgyát képező rendkívüli felmentés indokolása valós volt, de az nem volt okszerű. Az indokolás valóságának megállapításakor az vizsgálendő, hogy az adott esetben lényeges kötelezettségszegés történt-e, a kötelezettségét a munkavállaló jelentős mértékben szegte-e meg, és szándékosság vagy súlyos gondatlanság terheli-e a munkavállalót e tekintetben. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [28] és [30] bekezdése ellentmondásos és egymással ellentétes. Az elsőfokú bíróság tévesen megállapította a kötelezettségszegést azzal, hogy az alperes eredményesen bizonyította az enyhe fokú alkoholos befolyásoltságot, amelyet automatikusan kötelezettségszegésként értékelt. Az Mt. 52. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozva állította, hogy a felperes részéről kötelezettségszegés nem történt, a felperes munkaképes állapotban történő munkavégzési, rendelkezésre állási kötelezettségének eleget tett. Utalt a Kúria részítéletének [53] bekezdése tartalmára is, amely problémaként kezelte azt a körülményt, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok az enyhe alkoholos befolyásoltságot automatikusan olyan körülménynek tekintették – minden további vizsgálatot mellőzve –, amely önmagában megalapozta a munkára képes állapotban való rendelkezésre állási kötelezettség jelentős mértékű vétkes megszegését. Mindezek alapján a megismételt eljárásban született ítélet indokolása nem felel meg a Kúria részítéletében kifejtett iránymutatásnak, azzal ellentétes jogi következtetéseket tartalmaz.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelmére vonatkozó észrevételében az alperes fenntartotta az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében kifejtett jogi álláspontját és annak indokait.

[27] A felperes csatlakozó fellebbezésére vonatkozó fellebbezési ellenkérelmében az alperes állította, hogy a perben rendelkezésre álló bizonyítékokkal egyértelműen eleget tett a Kjt. 33/A. § (2) bekezdés alapján ráháruló bizonyítási kötelezettségének, amelyet az alperesi fellebbezés a bizonyítékok megjelölésével részletesen tartalmaz, ezért azok megismétlése szükségtelen. Mindezen bizonyítékok a rendkívüli felmondás indoka valóságát alátámasztják.

A perköltséget érintő csatlakozó fellebbezés tekintetében hivatkozott a Pp. 372. § (1) bekezdés rendelkezése alapján arra, hogy miután az elsőfokú ítélet ellen benyújtott alperesi fellebbezés a perköltséget nem érintette, ebből következően csatlakozó fellebbezés nem volt előterjeszthető. Amennyiben a felperes az elsőfokú ítéletnek a perköltséggel kapcsolatos rendelkezését sérelmesnek találta, úgy az ellen a 15 napos határidőben kellett volna fellebbezését benyújtania.

[28] A fellebbezés nem megalapozott, a csatlakozó fellebbezés megalapozott.

[29] Az ítéltábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el, amelynek során kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó eljárásjogi szabálysértést nem tapasztalt.

[30] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján érdemben vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján az egyéb peradatokkal összevetve mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg, és abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló, helytálló döntésre jutott.

[31] Az alperes fellebbezése alapján elsődlegesen kiemelendő, hogy az elsőfokú ítélet új, azaz megismételt eljárás eredményeképpen született.

[32] A Pp. 424. § (4) bekezdése szerint, ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad.

A (6) bekezdés értelmében új eljárásra utasítás esetén a tárgyalás a Kúria határozatának ismertetésével, a Kúria határozatában meghatározott perszakaszban kezdődik; a bíróság a továbbiakban a rá nézve irányadó szabályok szerint folytatja le az eljárást.

[33] A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből következően az új eljárásban a bíróság a Kúria hatályon kívül helyező határozatához perjogi értelemben kötve van, a

megadott kötelező utasításokat teljesítenie kell, nem mérlegelheti azok szükségességét, megalapozottságát (Kúria Kfv.V.35460/2011-KGD2012.137.). A kötelező utasítások teljesítésének elmulasztása akár lényeges eljárásjogi szabálysértésként az újabb ítélet ismételt hatályon kívül helyezését eredményezheti. Amennyiben az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során a felülvizsgálati eljárás eredményeként hozott határozatban előírt eljárási cselekmények foganatosítása révén eltérő jogi álláspontra jut, azt az eljárásjogi korlátok nem akadályozzák. Ehhez azonban mindenképp szükséges a kötelező utasítások szerinti eljárást lefolytatni. Az új eljárásra vonatkozó kötelező utasítások nem sértik a bírói függetlenség elvét, hiszen nem az ügy mikénti elbírálására vonatkoznak, hanem az egységes ítélkezési gyakorlat kialakítását célozzák.

[34] A Kúria döntése nem csak a megismételt eljárásra vonatkozó kötelező utasítások vonatkozásában köti az elsőfokú bíróságot, hanem a Kúria határozata indokolásában tett egyéb megállapítások tekintetében is mindaddig, amíg azokkal ellentétes bizonyíték nem merül fel. A perbeli esetben a Kúria részitélete [50] pontja alatt megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes az anyagi jogszabályokból eredő kötelezettsége ellenére nem bizonyította a Kjt. 33/A.§ (1) bekezdésében előírt konjunktív feltételek fennállását. Erre figyelemmel az alperesnek a megismételt eljárás során nem volt alapja ezzel szembe helyezkedve azt állítani, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyenkénti és összességében történő értékelése eredményeként a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság téves jogkövetkeztetésre jutott. Az ítéltábla egyetértett a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal, mely szerint az alperes a bizonyítási kötelezettsége ellenére a megismételt eljárásban további – jelentőséggel bíró – bizonyítékot nem bocsájtott rendelkezésre, további bizonyítási indítvánnyal nem élt. Ez az alperes terhére hárul.

[35] A megismételt eljárásban a Kúria részitéletének [54] pontja alatt tett megállapítása ugyancsak kötötte az elsőfokú bíróságot – egyéb bizonyíték, további bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül – a tekintetben, hogy az adott időszakban az alperesnél nem volt hatályban a teljes alkoholtilalmat előíró munkáltatói szabályzat, továbbá a munkáltatónál ilyen gyakorlat nem alakult ki. A Kúria döntése [57] pontja alatt rögzítette, hogy „a zero toleranciára vonatkozó kifejezett rendelkezés hiányában az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a konkrét esetben a felperes enyhe alkoholos befolyásoltságával megszegte a munkára képes állapotban való rendelkezésre állást, ez a kötelezettségszegés jelentős mértékű volt, és ebben a felperest súlyos gondatlanság vagy szándékosság terheli”.

[36] Az alperes fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy az új eljárásban a 2021. június 15. napján benyújtott perfelvételi nyilatkozatára figyelemmel az elsőfokú ítélet megváltoztatása szükséges. Az alperes perfelvételi nyilatkozata (Nyíregyházi Törvényszék M.70.091/2021/5.számú irat) mellékleteként a 2017. október-november-december havi ebédjegy értékesítésre vonatkozó kimutatást és a felperes 2013. december 1. napján kelt munkaköri leírását csatolta, egyéb bizonyítékot nem, a beadványban az alperes további bizonyítási indítvánnyal nem élt. Amennyiben a rendelkezésre álló bizonyítékok és peradatok elégségesek lettek volna, úgy a Kúria döntése nyilvánvalóan nem hatályon kívül helyezést foglal magában, hanem a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen a Kúria érdemben bírálta volna el a kérelmet. Ezzel szemben azonban a Kúria határozatában egyértelműen megállapította, hogy a rendkívüli felmentés alapjául szolgáló minősített kötelezettségszegést

az előzményi első- és másodfokú eljárásban – eltérő jogi álláspontjuk miatt – az eljáró bíróságok nem vizsgálták, a szükséges bizonyítási eljárást nem folytatták le, a tényállást teljeskörűen nem tárták fel. Az ebédjegy értékesítésre vonatkozó kimutatás és a felperes munkaköri leírása, mint az új eljárásban alperes által rendelkezésre bocsájtott bizonyíték nem elégséges a felperes minősített kötelezettségszegése megállapításához szükséges törvényi feltételek igazolására.

[37] Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróság a per főtárgya tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok és egyéb peradatok alapján érdemben helyes döntést hozott, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján e részében helybenhagyta.

[38] A felperes csatlakozó fellebbezése többirányú volt, egyrészt támadta a részére megállapított perköltség összegét, másrészt az ítélet indokolását.

[39] Az MK. 95. számú állásfoglalás I.a) pontjához fűzött indokolás szerint a felmondási indok valóságának követelménye azt jelenti, hogy a tényeknek meg nem felelő indokolás esetén a munkáltatói felmondás eleve nem fogadható el.

[40] A Kúria Joggyakorlat-Elemző Csoportjának „A felmondások és azonnali hatályú felmondások gyakorlata” című összefoglaló jelentése is kimondta, hogy a rendkívüli felmondás, illetve azonnali hatályú felmondás (közalkalmazotti jogviszonyban: rendkívüli felmentés) együttes feltételeinek külön-külön és együttes értékelése a törvényből következik, ezért az nem mellőzhető. A tényállási elemek (lényeges kötelezettség, jelentős mértékű, szándékos vagy súlyosan gondatlan megsértése) egyenkénti vizsgálata nem váltható ki az okszerűsége összefoglalóan hivatkozással. Az együttes feltételeket külön-külön, majd azokat összevetve kell vizsgálni.

[41] Az ítéltábla osztotta a felperes csatlakozó fellebbezésében kifejtett jogi álláspontját, hogy az okszerűség vizsgálata a rendkívüli felmentés konjunktív feltételei fennállása, azaz valósága esetén merül fel, azt nem helyettesíti. Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel helytelenül jutott arra a következtetésre a rendelkezésére álló bizonyítékok és peradatok alapján, hogy a lényeges kötelezettségszegés jelentős mértékű, legalább súlyosan gondatlan megszegése valós. Éppen a Kúria részíteletében kifejtett, és a már előzőekben hivatkozott megállapítások alapján ezt az új eljárásban további bizonyítékok alperesi rendelkezésre bocsátása vagy alperesi bizonyítási indítványok teljesítése nélkül az elsőfokú bíróság nem állapíthatta meg.

[42] Az ítéltábla a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete [29] és [32] pontja megállapításait mellőzi, és megállapítja, hogy az alperes bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította, hogy a felperes enyhe fokú alkoholos befolyásoltsága a

közalkalmazotti jogviszonyában lényeges kötelezettség jelentős mértékű, legalább súlyosan gondatlan megszegése volt, azaz a rendkívüli felmentés indoka valósága nem igazolt. Erre tekintettel az alperes a felperes jogviszonyát jogellenesen szüntette meg.

[43] Az ítéltábla nem osztotta a perköltséget érintő csatlakozó fellebbezésre vonatkozó alperesi ellenkérelemben kifejtett jogi álláspontot. Maga az alperes is utalt a Pp. 372. § (1) bekezdés rendelkezésére, amely szerint a csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint. Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a felperes keresetének teljes elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. Ebből következően az alperes fellebbezése érinti a felperesnek megítélt perköltség összegét is, azaz az alperesi fellebbezéssel támadott ítéletnek nincs olyan rendelkezése, amely vonatkozásában a Pp. 367. § (4) bekezdés alapján megállapítható lenne a részjogerő beállta. A per fő tárgya tekintetében történt alperesi fellebbezésre figyelemmel a felperes a perköltségre nézve a jogszabályoknak megfelelően nyújthatott be csatlakozó fellebbezést (BH1978.10/432).

[44] Az ítéltábla megvizsgálva a felperes perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezést támadó csatlakozó fellebbezését, megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem adta részletes indokát annak, hogy az IM rendelet alapján milyen okokra tekintettel mérsékelte a felperes által az IM rendelet 3. § rendelkezései alapján felszámított perköltség összegét.

[45] Az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. (...) A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[46] A felperes csatlakozó fellebbezésében az ügyvédi tevékenységre vonatkozó előadását az alperes nem vitatta. A felperes jogi képviseletét ellátó ügyvéd ténylegesen elvégzett tevékenységét alátámasztották egyéb adatok, így a perbeli beadványok száma és terjedelme, a perben tartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvek is. Mindezek alapján a felperes által felszámított ügyvédi munkadíj nem volt eltúlzottnak tekinthető, a felperesi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányban állt, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta és kötelezte az alperest az előzményi első- és másodfokú eljárásban, valamint felülvizsgálati eljárásban, továbbá a megismételt elsőfokú eljárásban felmerült mindösszesen 689 103 forint (381 053 + 180 000 + 128 050) + áfa, azaz összesen 875 161 forint megfizetésére. A bíróság az ügyvédi munkadíj számításakor észlelte, hogy vélhetően elírás miatt a felperes csatlakozó fellebbezésében a hatályon kívül helyezéssel érintett követelés értékét 5 122 500 forint összegben jelölte meg, azonban az helyesen 5 122 000 forint volt.

[47] Az ítéltábla az IM rendelet 3. § (4) bekezdés és 4/A.§ (1) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel kötelezte a megismételt másodfokú eljárásban felmerült felperesi perköltség megtérítésére az eredménytelenül fellebbező alperest.

[48] A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pont alapján az eljárásban a feleket tárgyi költségfeljegyzési illetve meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdés értelmében rögzült illetékalapra tekintettel a 46. § (1) bekezdés szerint megállapított fellebbezési illeték és a 46. § (4) bekezdés alapján megállapított csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad, figyelemmel arra, hogy az eredménytelenül fellebbező és a csatlakozó fellebbezés tekintetében pervesztesnek minősülő alperes személyes illetékmentességben részesülő fél.

[49] Az ítélet ellen a fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § rendelkezése zárja ki.

Debrecen, 2022. július 11.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró